

یادداشت علمی

گزارش زنبور پارازیتویید (*Psyllaephagus stenopsyllae* (Hym.: Encyrtidae) از

ایران

علی عامری^۱، علی اصغر طالبی^۱، زی‌هانگ ژو^۲ و احسان رخشانی^۱

۱- گروه حشره‌شناسی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ۲- مؤسسه‌ی حشره‌شناسی کاربردی، دانشکده‌ی کشاورزی و بیوتکنولوژی، دانشگاه زجیانگ، چین.

Report of *Psyllaephagus stenopsyllae* (Hym.: Encyrtidae) from IranA. Ameri¹, A. A. Talebi¹, Z. H. Xu² and E. Rakhshani¹

1. College of Agriculture, Tarbiat Modares University, P.O. Box 14115-336, Tehran, Iran, 2. Institute of Applied Entomology, Agriculture and Biotechnology College, Zhejiang University, China.

Abstract

The Asiatic citrus psyllid, *Diaphorina citri* Kuwayama (Hom.: Psyllidae), is one of the most important pests on citrus in tropical and subtropical Asia. It was detected in Iran during the recent years and distributed in some parts of Hormozgan and Sistan-Baluchestan provinces. During the survey carried out to determine natural enemies of this psyllid, a nymphal parasitoid wasp was identified as *Psyllaephagus stenopsyllae* (Tachikawa). This is the first report of *P. stenopsyllae* in Iran. This species has previously been reported from Taiwan, China and Japan as a parasitoid of *Stenopsylla nigricornis* Kuwayama and *Trioza zzygii* Li & Yong (Hom.: Psyllidae).

پسیل آسیایی مرکبات، *Diaphorina citri* Kuwayama (Hom.: Psyllidae) یکی از مهمترین آفات مرکبات در نواحی گرمسیری و نیمه گرمسیری آسیا می‌باشد و از کشورهای چین، هندوستان، میانمار، تایوان، فیلیپین، مالزی، اندونزی، سریلانکا، تایلند، نپال، هنگ کنگ، پاکستان، افغانستان و عربستان سعودی گزارش شده است. این آفت در سال‌های اخیر وارد ایران شده و در بخش‌هایی از استان‌های هرمزگان و سیستان و بلوچستان گسترش یافته است (EPPO/CABI, 1996). این تحقیق به منظور شناسایی دشمنان طبیعی این آفت در سال‌های ۱۳۸۲-۱۳۸۳ انجام شد. در بین دشمنان طبیعی جمع‌آوری شده، زنبور پارازیتویید *Psyllaephagus stenopsyllae* (Tachikawa) (Hym.: Encyrtidae) به عنوان پارازیتویید مراحل پورگی *D. citri* مورد شناسایی قرار گرفت. این زنبور که برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود، قبلاً از کشورهای تایوان، چین و ژاپن به عنوان پارازیتویید پسیل‌های *Stenopsylla*

Trioza zzygii Li & Yong و *nigricornis* Kuwayama گزارش شده است. برخی از خصوصیات مورفولوژیک *P. stenopsyllae* به شرح ذیل است:

ماده: طول بدن ۱/۸-۱/۵ میلی‌متر؛ شاخک ۱۱ بندی (فونیکول ۶ بندی و کلاوا ۳ بندی)، به غیر از بند اول بقیه بندها به رنگ مایل به زرد؛ سر، پیش‌گرده، میان‌گرده، آگزایلا و سپرچه به رنگ سبز براق؛ شکم به رنگ قهوه‌ای مایل به سیاه؛ پاها به رنگ مایل به زرد به غیر از ران پای عقب که قهوه‌ای مایل به سیاه است؛ بال‌ها شفاف، طول رگبال استیگمال بیشتر از مجموع طول رگبال‌های کناری و پس‌کناری؛ پنجه‌ی پاها ۵ بندی.

نر: طول بدن ۱/۵-۱/۳ میلی‌متر؛ شاخک ۹ بندی (فونیکول ۶ بندی و کلاوا یک بندی)، بندهای شاخک دارای موهای بلند؛ سایر خصوصیات مشابه ماده.

نمونه‌های مورد بررسی: ۱۷ ماده، ۱۳ نر؛ استان هرمزگان: میناب، سیریک؛ ۱۳۸۳/۴/۶، جمع‌آوری کننده: علی عامری.

نمونه‌ها در کلکسیون گروه حشره‌شناسی دانشکده‌ی کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس نگهداری می‌شوند.

منابع

EPPO/CABI (1996) *Quarantine pests for Europe*. 2nd ed. (Edited by Smith, I. M., McNamara, D. G., Scott, P. R. & Holderness, M.). CAB International, Wallingford, UK.